

การพยากรณ์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับไมโครคอมพิวเตอร์

นายสมบูรณ์ บุญตีกุล

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาลัทธิศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชาสังคม

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๗๗

ISBN 974-563-799-8

011369

工1770019X

DATA FORECASTING USING PACKAGE-PROGRAMS
FOR MICROCOMPUTER

Mr. Somboon Boondeekul

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Science

Department of Statistics

Graduate School

Chulalongkorn University

1984

ท้าวขอวิทยานิพนธ์

โดย

ภาควิชา

อาจารย์ที่ปรึกษา

การพยากรณ์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับไมโครคอมพิวเตอร์

นายสมบูรณ์ บุญดีกุล

สหศิริ

รองศาสตราจารย์ ชุมศักดิ์ อุดมศรี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย พิเศษบุตร)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ชุมศักดิ์ อุดมศรี)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร.อ.มานพ วรากาศ)

กรรมการ

(อาจารย์ศิริชัย พงษ์วิชัย)

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพยากรณ์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับไมโครคอมพิวเตอร์

ชื่อผู้สืบต

นายสมบุญ บุญศักดิ์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ชูศักดิ์ อุดมครรช

ภาควิชา

สถิติ

ปีการศึกษา

๒๕๔๗

บทสรุปย่อ

ทุกวันนี้ คอมพิวเตอร์มีบทบาทในการซ้ายแก้ปัญหางานด้านต่าง ๆ ทั้งทางภาคเอกชนและรัฐบาลมากขึ้น ทำให้มีผู้นิยมหันมาใช้คอมพิวเตอร์กันอย่างแพร่หลาย เป็นเหตุให้บริษัทต่าง ๆ ได้พยายามผลิตคอมพิวเตอร์ที่มีราคากฎ กันต่อนการใช้งานไม่ยุ่งยากขับข้อนและสามารถทำงานได้ดี นั่นคือ ไมโครคอมพิวเตอร์ และมีแนวโน้มที่จะมีการใช้ในไมโครคอมพิวเตอร์เพิ่มขึ้น จึงทำให้มีการผลิตโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับไมโครคอมพิวเตอร์ เพื่อให้ผู้ใช้ได้รับ ความสะดวกมากขึ้น ซึ่งโปรแกรมสำเร็จรูปส่วนใหญ่เป็นโปรแกรมทางด้านธุรกิจ ส่วนโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และการนำไปใช้งานยังไม่แพร่หลายเท่าที่ควร

การศึกษาครั้งปัจจุบันจะศึกษาโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการพยากรณ์ข้อมูล ๓ โปรแกรมคือ โปรแกรม STATPAK ที่ใช้กับไมโครคอมพิวเตอร์เวคเตอร์ (VECTOR) โปรแกรม STATISTICS with DAISY และโปรแกรม TSER3 ที่ใช้กับไมโครคอมพิวเตอร์แอปเปิล ๒ (APPLE II) โดยศึกษาการเรียกใช้ การป้อนข้อมูล วิธีการพยากรณ์ข้อมูล ผลที่ได้ ตลอดจนการแปลผลลัพธ์ในแต่ละโปรแกรม ผลจากการศึกษาพอสรุปได้ว่า โปรแกรม STATPAK กับโปรแกรม STATISTICS with DAISY มีวิธีการพยากรณ์ข้อมูลในลักษณะเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ คือ การพยากรณ์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุแบบเชิงเส้น (Multiple linear regression analysis) และการวิเคราะห์แนวโน้มในรูปแบบต่าง ๆ แต่โปรแกรม STATISTICS with DAISY สามารถทำการประมวลผลข้อมูลได้มากกว่าและผลลัพธ์ที่ได้ ง่ายต่อการวิเคราะห์และแปลผล ส่วนโปรแกรม TSER3 เป็นโปรแกรมที่เหมาะสมในการวิเคราะห์ข้อมูลอนุกรมเวลา คือ การวิเคราะห์อนุกรมเวลาแบบคลาสสิก (Classical Time Series Analysis) และการวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการทำให้เรียบแบบ экспอนเชียล (Exponential Smoothing Technique) ในการพยากรณ์ข้อมูล

สำหรับการพยากรณ์ข้อมูลที่ใช้ริชการวิเคราะห์แบบเดียวกันของทั้ง ๓ โปรแกรม
ไม่แตกต่างกัน

เมื่อจากผลลัพธ์ที่ได้ในแต่ละโปรแกรมยังไม่สมบูรณ์เพียงพอ ผู้เชี่ยวชาญจึงควรขอเสนอแนะว่า
ถ้าเป็นไปได้ควรจะมีการแก้ไขหรือปรับปรุงโปรแกรมแต่ละชนิดให้แสดงผลลัพธ์ที่จำเป็น สะดวกในการ
วิเคราะห์และแปลผลยิ่งขึ้น ตลอดจนปรับปรุงโปรแกรม STATPAK ที่ใช้กับไมโครคอมพิวเตอร์ เวลา เดอร์
ให้สามารถใช้กับเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์แบบเปิลทุ เพื่อที่จะทำให้ไม่มีความแตกต่างในส่วนเครื่อง
คอมพิวเตอร์

**ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

Thesis Title Data Forecasting Using Package-programs
 for Microcomputer

Name Mr. Somboon Boondeekul

Thesis Advisor Associate Professor Choosak Udomsri

Department Statistics

Academic Year 1984

ABSTRACT

Nowadays, computer has an important role in solving problems in many fields both private companies and government offices. Tendency in using computer has been increasing continuously. Therefore many companies try to make computer that is cheap, easy to use but high efficiency called Microcomputer. Package-programs for Microcomputer are made in order that user can use them more convenient. Most package-programs are for business but the package-programs for statistics are not widely use.

This thesis is to study 3 package-programs for Statistics for forecasting data: STATPAK program for VECTOR Microcomputer, STATISTICS with DAISY and TSER3 programs for APPLE II Microcomputer. The study included data recalling, data input, method for forecasting data and interpretation of the results in each program./

The results of the study can be concluded that STATPAK program and STATISTIC with DAISY program have the same method in forecasting data by using multiple linear regression analysis and analytical trend in many forms. But STATISTICS with DAISY can deduce much more data results and the results are easier to analyse and interpret. The TSER3 program is suitable for analysis of time series data that is classical time series analysis as well as analyse by using exponential smoothing technique in forecasting data.

For forecasting data that use the same analytical method of the 3 programs is not different.

Since the result of each program is not Complete. I would like to suggest that it should improve each package-program in order to produce the necessary results for more convinient to analyse, interpret and modify the STATPAK program with is used VECTOR Microcomputer and this is also eligible for Apple II Microcomputer so that there is no difference in Microcomputer .

ศูนย์วิทยบรังษยการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอแสดงความขอบคุณเป็นอย่างสูงต่อ รองศาสตราจารย์ ชูศักดิ์ อุดมศรี ที่ได้กรุณา
รับเป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ท่านได้กรุณาสละเวลาให้คำแนะนำ ปรึกษา ตรวจแก้ไขเป็น
อย่างดีตลอดมา และขอแสดงความขอบคุณต่อ รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา กีระนันท์, รองศาสตราจารย์
ดร.สรชัย พิศาลนุตร, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร.อ.มานพ วรากาศ และอาจารย์ศิริชัย พงษ์วิชัย
ที่กรุณาให้ความคิดเห็นและให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนตรวจแก้ไข การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จ

ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนได้รับความช่วยเหลือและความร่วมมือเป็นอย่างดียิ่งใน
การใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ จากหน่วยเครื่องขีเลคทรอนิก คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตธนบุรี และกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยเฉพาะ
อาจารย์พิชิต ฤกษ์นันทน์ ภาควิชาเครื่องกล สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตธนบุรี ได้กรุณา
แนะนำและให้คำปรึกษาในด้านโปรแกรม ซึ่งขอขอบคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายสุดนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณคุณพ่อ คุณแม่และเพื่อน ๆ ที่เคยให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจ
จนกระทั่งกระแทกให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ

สมบุญ บุญตีกุล

ศูนย์วิทยบรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อภาษาไทย ๗

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ๘

กิจกรรมประจำ ๙

สารบัญตาราง ๙

บทที่ ๙

๑. บทนำ

- ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ๑

- วัตถุประสงค์ของการศึกษา ๑

- สมมติฐานของการศึกษา ๒

- ขอบเขตของการศึกษา ๒

- ข้อตกลงเบื้องต้น ๒

- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ๒

- ขั้นตอนและวิธีดำเนินการ ๓

- คำจำกัดความ ๓

๒. สกษณะข้อมูลที่ใช้ในการพยากรณ์ ๔

๓. การนำเสนอข้อมูล ๑๒

๓.๑ วิธีการใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์เวคเตอร์ ๑๓

๓.๒ วิธีการใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์แอปเปิลทู ๑๔

๓.๓ แนะนำโปรแกรมสร้างรูป ๑๕

โปรแกรม STATPAK ๑๕

โปรแกรม STATISTICS with DAISY ๑๖

โปรแกรม TSER3 ๑๗

๔. การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล ๑๗

๔.๑ การวิเคราะห์การถดถอย เชิงพหุแบบ เชิงเส้นโดยใช้คำสั่ง MLINREG ของโปรแกรม STATPAK ๑๘

๔.๒ การวิเคราะห์แนวโน้มโดยใช้คำสั่ง ONEVREG ของโปรแกรม STATPAK ๑๙

๔.๓ การวิเคราะห์แนวโน้มแบบพาราโบลาโดยใช้คำสั่ง POLYREG ของโปรแกรม STATPAK ๒๐

บทที่	หน้า
๔.๔ การวิเคราะห์การถดถอย เชิงพหุแบบเชิงเส้นโดยใช้โปรแกรม STATISTICS with DAISY.	๖๒
๔.๕ การวิเคราะห์แนวโน้มโดยใช้โปรแกรม STATISTICS with DAISY..	๗๐๙
๔.๖ การวิเคราะห์อนุกรมเวลาแบบคลาสสิกโดยใช้โปรแกรม TSER3	๗๑๑
๔.๗ การวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการทำให้เรียบแบบเอกซ์โพเนนเชียล โดยใช้ค่าสั่ง EXPONENTIAL SMOOTHING ในโปรแกรม TSER3	๗๔๕
๕. สรุปผลและขอเสนอแนะ.....	๗๗๙
บรรณานุกรม.....	๗๗๔
ภาคผนวก.....	๗๗๗
ประวัติการศึกษา...	๗๙๑

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๑ แสดงปริมาณปานั้นๆ คึมทั้งหมดตั้งแต่ปี ๒๕๑๗-๒๕๒๔.....	๙
๒ แสดงจำนวนเรือที่จดทะเบียนการมิวัครอกรถของชีว์ เครื่องมือบางชนิด จำนวนเที่ยวในการออกสบปลา จำนวนวันออกสบปลาและจำนวนครั้งในการ ภูawan ตั้งแต่ปี ๒๕๑๗-๒๕๒๔.....	๑๐
๓ แสดงราคาเฉลี่ยต่อหน่วย (บาท: กิโลกรัม) ของสินค้าออกประเภทไม้สด จำแนกเป็นรายเดือน ตั้งแต่ปี ๒๕๑๗-๒๕๒๔	๑๑
๔ แสดงชื่อไฟล์คำสั่งต่าง ๆ ที่อยู่ในแผ่น CP/M.....	๑๔
๕ แสดงชื่อไฟล์คำสั่งต่าง ๆ ที่อยู่ในแผ่น SYSTEM MASTER	๑๕
๖ แสดงชื่อโปรแกรมย่อยต่าง ๆ ที่อยู่ในโปรแกรม STATPAK.....	๑๕
๗ แสดงชื่อโปรแกรมย่อยต่าง ๆ ที่อยู่ในโปรแกรม TSER3	๑๙
๘ แสดงข้อมูลตัวแปรไม่อิสระ (Y) และตัวแปรอิสระ (X_i ; $i=1, 2, 3, 4$) ตั้งแต่ปี ๒๕๑๗-๒๕๒๔.	๓๔
๙ แสดงผลที่ได้จากการคำสั่ง MLINREG ระหว่าง Y กับ X_1 และ X_2 ของโปรแกรม STATPAK.....	๓๕
๑๐ แสดงผลที่ได้จากการคำสั่ง MLINREG ระหว่าง Y กับ X_1 และ X_3 ของโปรแกรม STATPAK.....	๓๙
๑๑ แสดงผลที่ได้จากการคำสั่ง MLINREG ระหว่าง Y กับ X_1 และ X_4 ของโปรแกรม STATPAK.....	๔๐
๑๒ แสดงผลที่ได้จากการคำสั่ง MLINREG ระหว่าง Y กับ X_2 และ X_3 ของ โปรแกรม STATPAK.	๔๑
๑๓ แสดงผลที่ได้จากการคำสั่ง MLINREG ระหว่าง Y กับ X_2 และ X_4 ของ โปรแกรม STATPAK.	๔๒
๑๔ แสดงผลที่ได้จากการคำสั่ง MLINREG ระหว่าง Y กับ X_3 และ X_4 ของ โปรแกรม STATPAK.	๔๓

ตารางที่

หน้า

๑๕	แสดงผลที่ได้จากการคำสั่ง MLINREG ระหว่าง Y กับ x_1 , x_2 และ x_3 ของโปรแกรม STATPAK.....	๓๖
๑๖	แสดงผลที่ได้จากการคำสั่ง MLINREG ระหว่าง Y กับ x_1 , x_3 และ x_4 ของโปรแกรม STATPAK.....	๔๗
๑๗	แสดงผลที่ได้จากการคำสั่ง MLINREG ระหว่าง Y กับ x_1 , x_2 , x_3 และ x_4 ของโปรแกรม STATPAK	๔๘
๑๘	แสดงผลที่ได้จากการคำสั่ง ONEVREG ของสมการแนวโน้มระหว่าง x_1 กับช่วงเวลาของโปรแกรม STATPAK.. ..	๔๙
๑๙	แสดงผลที่ได้จากการคำสั่ง ONEVREG ของสมการแนวโน้มระหว่าง x_3 กับช่วงเวลาของโปรแกรม STATPAK.. ..	๕๐
๒๐	แสดงผลที่ได้จากการคำสั่ง ONEVREG ของสมการแนวโน้มระหว่าง x_4 กับช่วงเวลาของโปรแกรม STATPAK.. ..	๕๕
๒๑	แสดงผลที่ได้จากการคำสั่ง POLYREG ของสมการแนวโน้มแบบพาราโบลา ของ x_1 กับช่วงเวลาของโปรแกรม STATPAK	๕๗
๒๒	แสดงผลที่ได้จากการคำสั่ง POLYREG ของสมการแนวโน้มแบบพาราโบลา ของ x_3 กับช่วงเวลาของโปรแกรม STATPAK	๕๙
๒๓	แสดงผลที่ได้จากการคำสั่ง POLYREG ของสมการแนวโน้มแบบพาราโบลา ของ x_4 กับช่วงเวลาของโปรแกรม STATPAK	๖๐
๒๔	แสดงค่าเมทริกซ์ของสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ระหว่าง Y กับ x_1 , x_2 , x_3 และ x_4 ที่ได้จากการคำสั่ง CORR ของโปรแกรม STATISTICS with DAISY	๖๖
๒๕	แสดงผลที่ได้จากการคำสั่ง REGR ระหว่าง Y กับ x_1 ของโปรแกรม STATISTICS with DAISY... ..	๖๗
๒๖	แสดงผลที่ได้จากการคำสั่ง REGR ระหว่าง Y กับ x_1 และ x_3 ของโปรแกรม STATISTICS with DAISY... ..	๖๙
๒๗	แสดงผลที่ได้จากการคำสั่ง REGR ระหว่าง Y กับ x_1 , x_3 และ x_4 ของโปรแกรม STATISTICS with DAISY.. ..	๗๑
๒๘	แสดงผลที่ได้จากการคำสั่ง FORW ของโปรแกรม STATISTICS with DAISY	๗๔

ตารางที่

หน้า

๔๓	แสดงผลการวิเคราะห์แนวโน้มแบบลือกการที่มีของตัวแปร X_4 โดยใช้โปรแกรม STATISTICS with DAISY.....	๑๗๕
๔๔	แสดงผลการวิเคราะห์แนวโน้มแบบเพาเวอร์ ลอ ของตัวแปร X_4 โดยใช้โปรแกรม STATISTICS with DAISY.....	๑๗๙
๔๕	แสดงผลการวิเคราะห์แนวโน้มแบบพาราโบลาของตัวแปร X_4 โดยใช้โปรแกรม STATISTICS with DAISY.....	๑๘๐
๔๖	แสดงผลที่ได้จากการตอบไม่คุ้นเคยกับการวิเคราะห์อนุกรมเวลาของโปรแกรม TSER3.....	๑๗๖
๔๗	แสดงผลที่ได้จากคำสั่ง FORCAST ที่ใช้หลังคำสั่ง REGRESSION ในโปรแกรม TSER3.....	๑๗๘
๔๘	แสดงการพล็อตคำสั่ง เกตและค่าพยากรณ์ที่ได้จากคำสั่ง FORECAST หลังการใช้ คำสั่ง REGRESSION ในโปรแกรม TSER3.....	๑๔๐
๔๙	แสดงผลที่ได้จากคำสั่ง MOVING AVERAGE ในโปรแกรม TSER3.....	๑๔๑
๕๐	แสดงการหาค่าของตัวชี้ถูกกาลโดยใช้ค่าการเคลื่อนไหวตามถูกกาล ($S \times I$) จากคำสั่ง MOVING AVERAGE ในโปรแกรม TSER3.....	๑๔๖
๕๑	แสดงผลที่ได้จากคำสั่ง FORECAST ที่ใช้หลังคำสั่ง MOVING AVERAGE ในโปรแกรม TSER3.....	๑๔๒
๕๒	แสดงการพล็อตคำสั่ง เกตและค่าพยากรณ์ที่ได้จากคำสั่ง FORECAST หลังการใช้คำสั่ง MOVING AVERAGE ในโปรแกรม TSER3.....	๑๔๔
๕๓	แสดงผลที่ได้จากคำสั่ง EXPONENTIAL SMOOTHING ในโปรแกรม TSER3 โดยกำหนด $\alpha = 0.1$	๑๔๗
๕๔	แสดงผลที่ได้จากคำสั่ง EXPONENTIAL SMOOTHING ในโปรแกรม TSER3 โดยกำหนด $\alpha = 0.2$	๑๔๘
๕๕	แสดงผลที่ได้จากคำสั่ง EXPONENTIAL SMOOTHING ในโปรแกรม TSER3 โดยกำหนด $\alpha = 0.3$	๑๔๙
๕๖	แสดงผลที่ได้จากคำสั่ง EXPONENTIAL SMOOTHING ในโปรแกรม TSER3 โดยกำหนด $\alpha = 0.4$	๑๕๐

ตารางที่

หน้า

๕๗	แสดงผลที่ได้จากคำสั่ง EXPONENTIAL SMOOTHING ในโปรแกรม TSER3 โดยกำหนด $\alpha = 0.5$	๑๖๙
๕๘	แสดงผลที่ได้จากคำสั่ง EXPONENTIAL SMOOTHING ในโปรแกรม TSER3 โดยกำหนด $\alpha = 0.6$	๑๗๐
๕๙	แสดงผลที่ได้จากคำสั่ง EXPONENTIAL SMOOTHING ในโปรแกรม TSER3 โดยกำหนด $\alpha = 0.7$	๑๗๑
๖๐	แสดงผลที่ได้จากคำสั่ง EXPONENTIAL SMOOTHING ในโปรแกรม TSER3 โดยกำหนด $\alpha = 0.8$	๑๗๒
๖๑	แสดงผลที่ได้จากคำสั่ง EXPONENTIAL SMOOTHING ในโปรแกรม TSER3 โดยกำหนด $\alpha = 0.9$	๑๗๓
๖๒	แสดงการเปรียบเทียบค่าผลบวกคำสั่งสองของความคลาดเคลื่อน เมื่อกำหนดค่าคงที่ที่ทำให้เรียบ (α) ต่างกัน	๑๗๔
๖๓	แสดงค่าพยากรณ์แนวโน้มเชิงเส้นของโปรแกรม STATPAK, โปรแกรม STATISTICS with DAISY และโปรแกรม TSER3	๑๗๕
๖๔	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน	๑๗๖
๖๕	แสดงความสามารถในการพยากรณ์ข้อมูลของโปรแกรม STATPAK, STATISTICS with DAISY และ TSER3	๑๗๗

คู่มือภาษาไทย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย